

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 20. XI aastakäik

15. oktoobril 1936

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:	Toimetus ja talitus:	Kuulutuste hinnad:
Aastas . . . kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . . kr. 30.00
Poolaastas . . . 1.50	Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:	1/2 " . . . " 16.50
Välismaale . . . 5.00	Igal äripäeval 12—2 p. l.	1/4 " . . . " 10.00
Poolaastas . . . 3.00		Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: 40-tunniline töönael. Puudamaks ja Petseri kaupmehed. Riigikohtu otsuseid tolliküsimusis. Mihkel Pung 60-aastane. Äride register. Abieluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Toiduainete turg. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedelid.

30-AASTASTE KOGEMUSTE TULEMUS, PARIM
PRETSISIOONTÖÖ JA VALITUD MATERJAAL

UUS **TORPEDO** MUDEL 6

ON
KVALITEET

AINUESINDUS:

o/o **SYSTEMA**

TALLINN, LAI 9
TELEFON 430-09

THOMAS CLAYHILLS & SON

TALLINN

Speditsioon-Laevaagentuurid - Prahtimised

Oma laod otseühenduses raudteega - Oma puksilrleavad

Korralised laevaühendused:

Tallinn - Stokholm

Tallinn - Stettin

Telefonid: 435-58, 435-26

Kaupade osakond

Heeringad, sool, suhkur, riis, tõrv,
seebikivi, koloniaalkaubad. Õlid

Kaupade eksport.

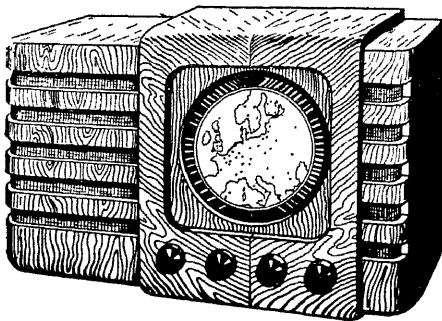
Telegrammi aadress: CLAYHILLS - TALLINN

Telefon 435-25

Sügishooajaks kohale jõudnud: Daamide inglise mantliriideid, villaseid ja siidkleidiriideid, pesusameteid, flanelle jne. Häärade häid inglise kvaliteet-ülrikonna- ja -palituriideid. Uued mustrid. Rikkalik valik.

JULIUS ROSING

SUUR KARJA 11, TELEFON 445-84

VEF

SUPER LUX 37

geograafilise skaalaga

Maakaardil on valgustatud see linn, mille saatejaama Teie kuulate

Selle aparadiiga on saavutatud vastuvõtjate ideaal. Kerge käsitamise juures on võimalik kuulda paljusid ja kaugeid saatejaamu haruldaselt puhtalt. Seda saavutati

superheterodini lüümisega ühes 7 häälestatud võnkeringiga, kusjuures kasutati viimaseid ferrokarpoolide uurimuste tulemusi ja prooviti ning kapseldati põhjalikult kõiki osi. Veel on kasutatud moodsamaid lampide komplekte kaovaeste soklitega, täielikult sobivat väljumistransformaatorit ja „high fidelity“ valjuhääldajat. Eriti intensiivselt töötab automaat reageerib tugevamatele feeding-effektidele, mille tõttu saavutatakse ka halvematel vastuvõtutingimustel täiesti korrapärane kõlatugevus. Peale selle on võimalik vastuvõtu ulatuse, s. o. selektiivsuse, muutmise.

Nõudke demonstreerimist ja katalooge.

VEF

EESTI OSAKOND
TALLINN, PIKK TÄN. 25.

Esindajad: R. Hanja & J. Kitsinõ, Tartus, Lossi t. 7.
Karl Noormägi, Narvas, Joala t. 15.
Pärnu Kirjastus Ühisus, Pärnus.

Ernst Kirikal, Viljandis.
Joh. Triefeldt, Rakveres,
Vennad Tamverk, Haapsalus.

Joh. Berg, Kuressaares.
A. Siibereisen, Valgas.
P. E. Saulep, Jõhvis.

40-tunniline töönädal.

Festi koos oma vennasmaa Soomega on kaasaja Euroopas üheks vähestest riikidest, kus valitseb majanduselus, eriti aga tööstuslikus tegevuses, kõrgkonjunktuur. Selle tagajärjena need probleemid, mis Eestis 1933. a. seoses 32.000 töötatoolisega meie avalikkust häirisid, on sootuks kadunud. Nii lootuseküllane aga pole olukord muus osas Euroopas. Näit. Rootsis, Suurbritis, Saksas ja Itaalias on tööstusliku tootmise alal saavutatud 1929. a. tase, Jaapanis see koguni ületatud, kuid töötute arv, võrreldes 1932. aastaga, on langenud ainult 25% võrra — välja arvatud Saksa, kus töötute arvu vähene mine ulatub 60%. USA-s, Poolas, Prantsusmaal ja Hollandis pole tootmises veel saavutatud 1929. a. taset, ja selgub koguni, et Poolas, Prantsusmaal ja Hollandis on võrreldes 1932. ja 1933. aastatega kui raskeimate kriisiaastatega töötute arv tõusnud kuni 30% võrra.

Saksamaa andmeil on praegu kogu maailmas 18,8 miljonit töötut. Töötute arv maailmas on küll pidevalt langenud, kui võrrelda seda 1932. kriisiaastaga, millal töötuid oli 25,8 miljonit, on aga siiski õige suur. Möödunud aasta jooksul arvestatakse töötute arvu langust 15%-ni.

Üksikute maade järgi on tänavu töötuid 1000 elaniku kohta Ameerika Ühendriikides 81, Austrias 48, Hollandis 45, Tšehhoslovakkias 39, Inglismaal 37, Prantsusmaal 31, Iirimaa 23, Šveitsis 19, Saksamaal 18, Rootsis 12, Norras 10 ja Ungaris 5.

Sellest järeldus: Euroopal on praegu nii rahvusvahelises ulatuses kui ka igal üksikul maal siseriiklikul olulisel küsimusel võitlus tööpuudusega. Meile ehk tundub see nagu mineviku vaimude ülesäratamisena. Ent kui ühel osal maailma majandustervikust ja rahvasteliidu ning rahvusvahelise tööbüroo liikmel tuleb meilgi hoolikalt jälgida neid samme, mis võetakse ette olukorra parandamiseks, ja kaaluda, kui võrd suurel määral nendega ühineda.

Rahvusvahelises ulatuses on tööpuuduse vastu võitluses leidnud kasutamist töötute kindlustamine, töötute otsene toetamine ja avalikud tööd. Ühe viimse vahendina on siin juba 1932. aastal rahvusvahelises tööorganisatsioonis üles kerkinud mõte tööaja lühendamisest, mis aga algul ei leidnud vähimatki vastukaja. Töötute arvu kõrgena püsimise tõttu on tööaja lühendamine kui üks tööpuuduse vastu võitlemise vahend aga üha enam mingi kriisirohuna hakanud nihkuma tähelepanu keskusesse — eriti muudugi mõnede maade tööliskondade õhutusel.

Itaalia oli esimene, kes 1935. a. viis osas tööstuses läbi 40-tunnilise töönädala. Esialgu katseks reas tööstusharudes erilepingute abil rakendatud 40-tunniline töönädal, andis ametliku aruande järgi võimaluse 200.000 töötut uuesti tööle paigutamiseks. Itaalias aga ühes tööaja lühendamise suruti alla ka töötasud. Ainult lasterikastele perekondadele on tehtud bonuste maksmise näol erandeid. Ameerika Ühendriikides teostati tööaja lühendamine presidendi dekreediga, kuigi juba tegelikult rida Ameerika tööstusharusid oli üle läinud vahema kui 48-tunnilise töönädala peale. Ameerika eksperimendi aga tabas äpardus, kuna kõrgem kohus kuulutas presidendi dekreedid, millega sisse seati 40-tunniline töönädal, põhiseaduse vastaseks. See löök on tööaja lühendamise pooldajate arvates suureks piduriks kogu liikumisele.

Tekstiili alal ameeriklased üritavad koguni 35-tunnilist töönädalat ning saadikutekojas ja senatis toodi päevavalgele rahvaesindajate Connery ja Blacki poolt lisaks 30-tunnilise töönädala seaduse eelnõu. Tegelikult on Ameerika tekstiiltööstuses praegu maksev 48-tunniline ja pikem töönädal.

40-tunnilise töönädala teostamise ümber keevad võitlused veel Kanadas, Uus-Meremaal, Tšehhoslovakkias jne.; sakslased on teostanud osati tekstiiltööstuses koguni 36-tunnilise töönädala. SSSR-is maksab 7-tunniline tööpäev. Radikaalseimaks sammuks sel frondil oli kahtlemata Prantsuse sotsialistliku valitsuse poolt seaduseandlikult maksma pandud 40-tunniline töönädal.

Kõigi nende andmete kokkuvõttena rahvasteliidu tööbüroo direktori aruanne võis konstateerida, et liikumine tööaja lühendamiseks teeb edusamme, ehkki pisut aeglasemalt kui eelmisel aastal.

Üksikutest riikidest kogutud andmete najal loeti tööaja lühendamise küsimus küpseks viimiseks rahvusvahelise tööbüroo konverentsi ette.

1936. a. töökonverentsi raskuspunkt langeski 40-tunnilise töönädala läbiviimise võimaluste arutamisele — esijoonel tekstiiltööstuses, pealeselle veel söekaevandustes, raua- ja terasetööstuses ning ehitustööstuses nii era- kui ka avalike tööde alal.

Tööaja lühendamisega seoti oluline tingimus, et vähemaajalise töö juures ei tohi tööliste tasu seniselt tasemelt allapoole nihkuda. Töötasu peab vastama elumaksumusele. Ameeriklasel, osalt ka töösturid, püüavad tõendada, et lühema tööpäeva najal tõuseb tööliste tootmisvõime ja

paraneb nende psüühiline olukord; õnnetusjuhtumite ja haiguspäevade arv näitab tagasiminekut ja tootmiskulud ühele valmistatavale üksusele surutakse nõnda alla, et võiakse kuuetunnilise tööaja juures niisama palju palka maksa kui 8-tunnilise tööpäeva juures. Ei tohi muidugi nende väidete juures unustada Ameerika äärmuseni mehhaniseeritud tööstust.

Eriti pälvib tähelepanu tööaja lühendamise aktsioon just

tekstiiltööstuses,

kuna see tööstusala haarab kogu maailmas ümarguselt 11.000.000 töölisi — Eestis on tekstiiltööstustöölise arv 12.000, seega 27,5% kogu tööliskonnast.

Töőaja lühendamise pooldajad väidavad siin, et just selles tööstusallas on õige palju tegevuses naisi ja lapsi, näit. Inglismaal 1.185.000 tekstiiltöölisest on naisi ja lapsi 714.000. Nende elutingimuste parandamiseks osutub vajalikeks anda pikem puhkeaeg. Teiseks ei olevat võimalik töőaja lühendamist läbi viia tööandjate ja tööliste kokkuleppe najal, kuna just ületundide teel töőaeg ikkagi venitatakse pikemaks. Edasi on tekstiiltööstus aegade jooksul niivõrd ratsionaliseerunud, et oleks ülekohus, kui tööline ei saaks osa nendest võitudest, mis masin teeb inimese kasuks. Belgia andmeil enne maailmasõda üks kuduja valvas 3 telge, nüüd aga vähemalt 6-t, real juhtumeil aga palju rohkengi. Puuvillatööstuses oli ühe tööliste hoole all 350 värtnat, nüüd aga 1.000. Seega on tööliste tootmisvõime tõusnud. Ameeriklased koguni näitavad andmete najal, et sama riidehulk, mis 1923. a. valmistati 472.000 tööliste poolt, toodeti 1933. a. 379.000 tööliste poolt.

Küsimus iseenesest pole aga kaugeltki nõnda lihtne nagu seda püüavad näidata peamiselt töölisametühingute ringid. Esijoonel on just huvitav asjaolu, et Ameerikas on juba aastaid reas tööstusharudes rakendatud lühem kui 48-tunniline töönädal. Nende vahendite kasutamise tulemuseks oleks pidanud olema tööpuuduse pidev vähenemine. Tegelikuses näeme, et võrreldes 1932. a. on Ameerikas töötute arv vaevalt 25% vähenenud. Siin on konkreetne näide, et töőaja lühendamine ei anna ruttu mõjuvat kriisirohuna neid tulemusi, mida sellelt oodatakse.

40-tunnilise töönädala sisseseadmise üleskerkimise puhul on kurioosumlik ka asjaolu, et taotellakse töőaja lühendamist ajal, millal 48-tunniline töönädal pole kaugeltki veel kõikides maades teostunud. Et piirduda väheste näidetega, piisab vaid mainimisest, et Indias on praegugi töőaja kestus 54 tundi, ja Jaapanile mää-

ras Washingtoni konverents 56-tunnilise töönädala. Tegelikult pole Jaapan 5—6 aasta jooksul mõtelnud seda lühendatud töőaega rakendada ja kasutab veelgi pikemat töőaega selleks, et dumpingihinnaliste produktidega üle ujutada teisi maid ning kahjustada kõrgete töőpalkade ning lühikesee töőajaga Euroopa maade tekstiiltööstust.

Jaapanis töötavad mehed terviseotlikel tööaladel ja naised ning lapsed 11 tundi päevas! Hollandis valitseb Tilburgi villatööstusrajoonis 52-tunniline töönädal, Šveitsis on võimaldatud tekstiiltööstuses 52-tunniline töönädal, Brasiilias annab seadus aluse 60-tunniliseks töönädalaks, Ungari tekstiiltööstuses töötatakse 57 tundi ja osalt Hispaanias 50¼ tundi nädalas. Kurioosumina kõlab aga, et Hiina vaipade kuduja tööpäev on 16 tundi pikk — seega nädal 96-tunniline. See statistika ei räägi just 40-tunnilise töönädala läbiviimise kiirustamise kasuks.

Kogu selle arutelu juures peab teravalt silmas pidama, et töőaja lühendamise peasihtiks on ikkagi tööpuuduse vähendamine, kusjuures püütakse tõendada, et vähem töőaeg ei kahjusta produktiooni ega tõsta hindu. Töölised töötavad intensiivsemalt, masin aitab kaasa, uute tööilmasside rakendamisega paraneb rahva ostujõud jne.

On huvitav, et töőaja vähendamisega võideldakse tööpuuduse vastu väga agaralt tekstiiltööstuses. Tegelikult selles tööstusharus tööpuudus pole end millalgi nii teravalt tundaanud kui muudel aladel, näit. ehitustööstuses jne. Prantsusmaa ajakiri „Statistique général de la France“ näitab, et tekstiiltööstuses oli tegevuses 827.000 palgatöölist ja et teravamailgi kriisiaastail täiesti töötute arv tõusis 49.000-ni. Töötute arv selles tööstusharus pole tõusnud üle 6%. Rööbiti võttes Eesti andmed avaneb veel üllatavam pilt. Meie raskekriisiaastal, 1933, kui töötute koguarv rahvaloenduse andmeil tõusis 32.000-ni ja tööstuses üksi 10.631-ni, oli nendest kogu-tekstiiltööstusharu töötuid 380! Need andmed Riigi Statistika Kuukirjast 1936 nr. 1 tõendavad, et ka kriisipäevil põlmud meil põhjust rääkida tööpuudusest tekstiiltööstuse alal. Tõsi küll, mõned vabrikud töötasid tol ajal lühendatud töőaja ja töőpäevade arvuga ning sel teel, andes võimaluse tööliste elatismiinimumi saamiseks, hoidsid ka ära töötute arvu suurenemise.

Eesti seisukohast on kahtlemata kõige olulisem küsimus töőaja lühendamise probleemi juures: mis saab maadest, kus ei tunta tööpuudust?

On ilmne, et maades, kus tekstiiltööstus tööpuudust ei tunne, tööaja lühendamine hakkab tootmist piirama. Augud, mis sellest tekivad, tulevad täita sisseveoga teistest maadest ja tulemuseks on rahva kogusissetuleku vähenemine. Või arvatakse, et need maad selle läbi aitavad välismaal tööpuudust kõrvaldada?

Maades, kus ei tunta tööpuudust, nagu Eestis, toob 40-tunnilise töönädala rakendamine paratamatult uute tööliiskade juurevõtmise, kui tahetakse produktsiooni hoida endisel kõrgusel. Kust saada aga töölisi? Suvel oli meil päevakorral kaevandustöölise välismaalt importeerimine, kas peame ka tekstiiltööstuses hakkama sama teed käima, kui juhtub, et 40-tunnilise töönädala konventsioon võetakse vastu ja me sellega ühineme? Töölise puudusest on näiteid ka naaberriigist Lätist, kus suve hooaegadel põllutööle tuakse Poolast ja Leedust kuni 30.000 inimest. Veel tänava aga on püstitatud Lätis loosung, et L ä t i m a a d h a r i g u l ä t l a n e !

Töölise puuduse probleem ei näita Eestile ka tulevik lahenduse võimalusi. Üsna hiljuti majandusminister oma kõnes tõendas, et meil 1940. aastaks töötajate arv sõjaaegsete vähese sündivusega aastate kulul langeb veelgi 29.000 isiku võrra.

Rahvusvahelisel töökongressil tööandjate esindajad näitasid põhjendatult, et rahvusvahelised kokkulepped tööaja suhtes on läbiviimatud, kuna igas riigis valitsevad eritingimused ja norme rakendatakse väljavõtetega. Selle tulemuseks on ebahüljus tootmisel ja hindades.

Tööaja lühendamise üheks tagajärjeks on ilmtingimata tööstuste ratsionaliseerimise vajadus, sest tööstur selleks, et tegutseda tootmis- kulude kallinemisel, peab leidma vahendeid, et toodete hindu säilitada ja püsida võistlusvõimelisena. Eriti maksab see muidugi nende tööstuste kohta, kes on seoses ekspordiga ja seega sõltuvad maailmaturu hindade tasemest. Kapitalivaesele maale aga järsk tehniliste seadeldiste uuendamine on otseseks nuhtluseks, nõuab uusi suureulatuselisi investeerimisi.

Prantsuse tööandjate tehniline nõuandja Walline valgustab oma maa seisukohast 40-tunnilise töönädala tulemusi järgmiselt:

„Et hoida praegust töötempot, on Prantsusmaa kohustatud rea õppinud töölisi palkama välismaalt, eriti sesoonitööde puhul, või jälle töösenisest hoopis enam mehhaniseerima. Viimane vahend aga tõstaks ilmtingimata amortisatsiooni kulusid ja lõpus on ka vabrikute rahanduslikul kandevõimel oma piirid. Põhjalikud uurimused on näidanud, et 40-tunnilise töönädala rakendamine toob lisakoormatuse tööstusele 12—15%

ulatuses. (Eestis see lisakoormatus ei leia mingit põhjendust, vaid väljenduks lihtsalt hindade tõusus.) Mõningate vabrikute sulgemine, kaubahindade tõstmine nivelleerivad ka kujuteldava rahva ostujõu tõusu. Nii tekib väljaveo tagasimine, samuti tõus välismaa kaupade sisseveo suurenemises, s. t. maksubilansi tasakaalu rikkumist. Häire omakorda võib põhjustada taas tollinormide tõusu ja kas või valuuta kõikumisi. Prantsusmaal on mõte 40-tunnilise töönädala sisseseadmisel ikkagi ainult siis, kui tõesti kogu maailma suured maad selle tõestavad.“

Et see tõesti nii on, seda tõendavad töölises enesteeski pärast esimest vaimustustormi tekkinud kahtlused. 40-tunnilise töönädala sisseseadmise tagajärgedest kirjutab sotsialistlik „Rote Revue“:

„Juba nüüd ilmneb selgesti, et palgakõrgendused ja uued sotsiaalsed seadused mõjuvad väike- ja kesktööstusele mitte ainult rõhuvalt, vaid koguni hävitavalt.“

Reas tööstustes, kellele läbikäik on 800.000 fr. ümber, ületab 35% palkade tõusust tingitud ülekulutus kogu eelmise aasta puhaskasu.

Tulemuseks ongi, et väiksemate ettevõtete omanikud on juba pöördunud valitsuse poole nõudega neid subventsiooni näol aidata.

Need nähtused on seda enam mõtlema panevad, et Prantsusmaal väikeettevõtted etendavad hoopis suuremat osa kui muudes tööstusmaades, kuna nende arv on enam kui pool tööstuse koguarvust.

Tööaja lühendamine

sõekaevandustes

on rohkem suurte tööstusmaade küsimus ja puudutab meid kaudselt, aga siiski teatud määral, kuna omame „Eesti Ruhris“ põlevkivivaljadel ka oma kaevandusrajooni.

Arutlused, mis 40-tunnilise töönädala teostamise ümber sõekaevandustes on kestnud juba pikemat aega, toovad päris huvitavaid andmeid päevavalgele.

Tuleb arvesse võtta, et 40-tunniline töönädal arvestatakse kaevandustes viibimise järele — seega kuuluvad siia sisse puhkepausid ja minek ning tulek.

Arvestustest selgub, et Prantsusmaal kulub nädalas puhkepausideks ja minekuks ning tulekuks 7 t. 42 min., Belgias 10 tundi.

Et aga tööpäev on kaevandustes lühem ja töönädal kujuneb 40-tunnilise nime all kõigest 38 tunni ja 45 minutiliseks — siis selgub, et Prantsusmaal tuleb mäetöölistel tegelikult nädalas töötada 31 tundi, Belgias koguni 28 tundi

45 min. Töötasude tõus on seega 25—28%. Elustandardi hoidmine võib aga sundida palku veelgi kõrgendama.

Andmed aga näitavad, et kulud töötasudeks söe juures teevad välja 66% tootmiskuludest, „valge söe“ ehk veejõu kasutamisel aga ainult 5% tootmiskuludest.

Üksi Prantsusmaa andmeist nähtub, et viie aasta kestes on veejõu kasutamine tõusnud 41% võrra ja kivisöe tarvitamine tagasi läinud 23%.

Samuti on märgitav pidev tõus ka kütteõilide kasutamises. Kivisöe tarvitamise vähenemise alal pole Prantsusmaa ainuke, vaid siia rubriiki kuuluvad Põhja-Euroopagi riigid ja muuseas ka Eesti põlevkivi arvel. Eesti suurtööstuses tarvitati kivisütt 1923. a. kuni 60 tuh. tonni, 1934. a. aga ainult 21 tuh. tonni. Söetöösturite andmeil on igal pool nurin kivisöe kõrgete hindade üle.

Seega 38-tunnilise töönädala teostamine kivisöekaevandusis tooks tagajärjena kas tööpalkade allasurumise või hindade tõusu. Palkade vähendamine osutub aga võimatuks kui lühendatud töönädala sisseeadmise mõtte vastane. Kivisöe hinna tõstmine aga tekitaks 8 suure kivisöetootja maa majandusel segadust. Edasi hinna tõstmine ei puudutaks mitte ainult tootjaid, vaid ka importmaid.

Kuigi söetöölised tegutsevad raskemais tingimuses kui ühelgi teisel alal ja panevad kui sõdurid oma elu sageli hädaohtu, on maailma majanduse seisukohast nende olukorra kergendamine seotud ka üpris suurte raskustega.

Töökonverentsil tööaja lühendamise ettepanek söekaevandustes ei läinud läbi. Samuti ei saanud vajalist enamust 40-tunnilise töönädala läbiviimise ettepanek ehitus- ja raua- ning terasetööstuses. Vastu võeti ettepanek vaid ehitustööstuse avalike tööde osas.

Ehitustööstuse

juures tõendati, et just sel alal on töötatöölise protsent kõige suurem. Näiteks Šveitsis moodustavad 50% kogu töötatöölise arvust ehitustöölised, ka Eestis oli nende arv suhteliselt teiste aladega küllalt suur — 1933. a. üle 50% kogu tööstuse ala töötatöölise arvust. Tööstuses oli 10.631 töötatöölise, neist heonete ehituse ja remondi ning välisehituste alal 5824.

Teiselt poolt väideti, et ehitustööstust kui puht sisemaist tööstusala on väga raske rahvusvaheliste kokkulepete alusel reguleerida.

On väga karta, et tööaja lühendamise tagajärjel tekkinud palkade tõusust läheb majade ehitamine kallimaks — selle tagajärjel tõusevad korteriüürid ja tõuseb ka elumaksumus.

Aja puudusel piirdun vaid üksikute näidetega reast sel alal esitatud põhjendustist.

Rauatööstuse

man avaldati üldiselt arvamist, et kriis pole siin end nii teravasti tunda annud ning et on karta õppinud tööliste puudust. Pealegi ei ole kindel, et väljaspool Genfi seisev suurem raua- ja terasetööstuse maa — Saksa — praegusel momendil ühineks 40-tunnilise töönädala kavaga.

Sel alal osutus enamiku maade juures ettevaatlikkuse peapõhjuseks kartus, et teised maad võib-olla ei ratifitseeri uue tööaja ettepanekut ja et selle tagajärjel satuvad mõned tööstusmaad maailmaturu konkrentsil raskesse olukorda, näit. Poola ja Tšehhi.

Sõltub ju lõpuks raua- ja terasetööstuse maade tööliste heaolu täiel määral sellest, kuivõrd need maad on konkrentsivõimelised maailmaturul. Reaalsus aga näitab, et 1919. a., millal Inglismaal viidi läbi 48-tunniline töönädal, oli selle tagajärjeks 15% töötasude tõus.

Rootsis teostati 1920. a. 48-tunniline töönädal ja Rootsi tööandjad väidavad, et Rootsi raua- ja terasetööstuses on selle tagajärjel tekkinud hinnatõusu all tööstusala põdenud tänapäevani. Nüüd alles on jõutud stabiilsesse olukorda. Uus tööaja vähendamine ähvardab Rootsi metallitööstuses taas uusi vapustusi esile kutsuda. See väide maksab paljude teistegi maade kohta.

Tööaja lühendamise eestvõitlejaks oli sajan-deid Briti. Tuletagem vaid meelega, et juba 1833. a. avaldas tööstur Robert Owens oma kuulsa katekismuse, milles ta avaldas mõtte: „Miks peab tööpäeva 8 tunniks kindlaks määrama.“

Viimasel aastakümnel aga näeme, et sealgi on muutunud ettevaatlikuks. Möödunud töökonverentsil üks inglise töölistkonna esindaja pidas end õigustatuks ütleva: „Briti on kogu aja olnud sotsiaalseaduseandluse juhtiv. Tänapäeval on aga võetud seisukoht, mille kohta langes hiljuti alamkojas väljendus „argus“, mis aga isenesest pole selle nähtuse kohta veel küllalt terav.“

Et aga Briti kui „maailma suurim töökoda“ tõrgub tööaja lühendamise suunas edasi minevast, küllap selgi on oma kaaluvad põhjused.

Seda Briti ettevaatlikkust tõendas ka töökonverentsil Suur-Britannia tööministri Browni sõnavõtt, kes selgesõnaliselt märkis, et Inglismaal pole kunagi tööaja lühendamist läbi viidud ilma et seega oleks kaasas käinud töötasude reguleerimine — antud juhtumil vähendamine.

Teine Briti seisukoht lausub, et sundvahendeid võib tarvitusele võtta alles siis, kui on kindlaks tehtud, et vabad kokkulepped ei anna tulemusi. Briti tööministri otsene arvamine oli, et lause „töölise elustandard tuleb säilitada“ on vahend, et teelist sihti peita tumeda vormeli taha. On ju töökonverents jäänud põhimõtteliselt peatumata 40-tunnilisele töönädalale, kuid palkade ja tasu küsimuses veeretatakse lõplik otsustamine üksikuile valitsustele.

Alamkojas antud vastuses arupärijaile öeldi: Briti valitsus pole põhimõtteliselt tööaja lühendamise vastu ega asu kaugeltki seisukohal, et praegune tööaeg peab igavesti kestma, kuid ta keeldub antud juhtumil andma seadust, mis kindlaksmääratud tööaja pikkuse ette kirjutaks ja pidurdaks vabu kokkuleppeid. Sellase seaduse andmises ei nähta mingit kaitset Suur-Britannia töölistele, vaid — vastupidi — hädaohtu nende palkade tasemele.

Briti seisukohast ei loeta tarviliseks paberliku töö ja otsuste tegemist ja siit lähtudes avaldati ka soov, et küsimus leiaks veel põhjalikku kaalumist. Nimetatud nõue pääsis ka konverentsi lõpphääletusel maksuvusele, ja nimelt tekstiltööstuse tööaja normeerimises, mis tuleb

Genfis 1937. a. uuesti päevakorda. Lõpuks tööaja lühendamise alal rikkalikult avaldatud seisukohavõttudest on vastuvõetavaim šveitsi tööandjate tehnilise nõuandja Steinmann'i otsus: „On otstarbetu üritada 40-tunnilist töönädalat ajal, kui 48-tunniline töönädal pole kaugeltki veel kõikides maades teostatud. Töökonverentsi ja maailma majanduspoliitikute peamine ülesanne seisku esmajoones 48-tunnilise töönädala läbiviimises reas mahajäänud riikides. Ainult sel teel saavutatakse töötingimuste ühtlus, mis kindlasti avaldab soodsat mõju rahvusvahelisele võistlusele ja võistlusele kriisi vastu.“

Muidugi on 40-tunnilise töönädala teostamise vastuleeriks peamiselt töösturkond ja sellastena kaldutakse neid kergesti süüdistama tagurluses ja edumeelsuse puudumises.

Samale kahtlustusele andis ilusa vastuse Daani tööandjate esindaja Oersted:

„Varematel aegadel võis sageli Ameerika „Metsiku Lääne“ kohvikuis näha silte: „Ärge laske klaverimängijale, ta täidab oma kohust!“ On mõttetu alati lasta tööandjate pihta, sest ka nemad annavad parima ja täidavad oma kohust.“

Sks.

Puudamaks ja Petseri kaupmehed.

1925. a. pani Petseri linnavalitsus raudtee kaudu sisse- ning väljaveetavate kaupade peale n.-n. puudamaksu. Kaks aastat tagasi oli selle maksu pikendamise küsimus kaalumisel ka asjamaiseis organisatsioones, mida võimaldab 1910. aasta 2. märtsi maksuseaduse artikkel 7. Sel korral nõustusid mainitud organisatsioonid linnavalitsuse ettepanekuga tingimusel, et puudamaksu võtmine lõpeb 1936. aastal.

23. juulil s. a. võttis aga Petseri linnavolikogu vastu otsuse puudamaksu pikendamise kohta kuni 31. detsembrini 1939. a. 20.000 krooni suuruses summas. Siinjuures olgu eriti märgitud, et Petseri ümbruses asuvais kaubanduslikes keskuis — Võrus, Verioras ja Irboskas — pole puudamaksu sisse seatud, kuna selleks puudub seaduslik alus. Nii on Petseri kaupmeeskond sattunud majanduslikult halvemasse olukorda kui ümbruskonna ärilised ettevõtted, kaotades täieliselt oma võistlusvõime.

Petseri linn asub raudteejaamast 4 kilomeetrit kaugel. Juba kaupade transport raudteejaamast linna ja ümberpöördult nii kauge maa tagant on küllalt kallis, eriti mägise tee tõttu, kui sellele juure arvata ka linna poolt võetav kõrge

puudamaks kaubalt, siis kõrgendab see tunduvalt kauba hinda. Pealegi on olemas kaupu, mis maksustatakse veel eriti, nagu lina, millelt võetakse väljaveol praakerimaksu. Samuti maksustatakse bensiin kaunis kõrge teedekapitalimaksuga jne.

1910. aasta 2. märtsi seaduse alusel võib puudamaksu sisse seada vaid sel korral, kui linnaomavalitsus suudab tõendada, et tal raudteejaama ja linna ühendavate uulitsate ning teede parandamiseks teisi tulullikaid ei leidu. Viimaseil aastail on aga vajaline tee kaupade juureveoks raudteejaamast linna tarvilisel määral korda seatud ja puudamaksu edasivõtmine mainitud seaduse alusel ei peaks seega olema põhjendatud.

1910. aasta 2. märtsi seaduse tekstist nähtub, et selle alusel võetav maks omab täiel määral ajutise iseloomu, kusjuures maksu võtmine peab olema igakordselt määratud tähtajaga piiratud. Selles avaldub seaduseandja tahe ära hoida seda, et maks ei muutuks permanentseks, vaid oleks määratav vaid hädavajalistel juhtudel. Et hoiduda vastupidisest nähtusest, peavad linnaomavalitsused oma ettepanekuid põhjendama üksikasjaliste kalkulatsioonidega ja küsimuse lõplik ot-

sustamine on seotud pikkade tähtaegadega ning keerulise asjaarutamise korraga erikomisjonis. Ka peab linnavalitsus esitama üksikasjalised kavvad saadud summade kulutamise kohta. Eriti tuleb linnaomavalitsustel esitada asjaomastele valitsusasutustele üksikasjalised aruanded jne.

Kõigest loeteldust nähtub, et selle maksu sisseseadmist laialdases ulatuses pole tunnistatud soovitavaks, vaid selle maksmapanemine võis põhjendust leida üksnes tolleaegseis oludes, mil teede korrashoid ei olnud veel korraldatav keskkohast nagu praegu. Tol ajal tuli teede võimatu seisukorra pärast puudamaksu määramisega leppida kui paratamatusega.

Tänapäev on teede korrashoiu küsimus täiel määral reguleeritud moodsate eriseaduste alusel.

Tähtsamad teed on võetud riigi korraldamisele ja linnavalitsused on suuremate teede korrastamiste läbiviimiseks kasutanud riigi sellekohaseid eisummasid ja toetusi. Teede korrastamiseks on määratud sissetulekuallikaid eriliste maksude ja koormatiste näol üleriiklikus ulatuses. Säärasel puhul ei või pidada otstarbekaks linnaomavalitsuste poolt pealepandavaid erimakse, eriti aga n.-n. puudamaksu näol. Selle maksu alused ei vasta moodsate maksuseaduste nõudeile ja osutuvad maksnike seisukohalt sageli ebaõiglasteks. Maksu lokaalse iseloomu tõttu satuvad maksuga koormatud majandusringkonnad ümbruskonnaga võrreldes paheõiguslikku olukorda.

Eeltoodud põhjusil tuleks linnadest raudtee kaudu sisse- ja väljaveetavate kaupade pealt maksu võtmise seadus kaotada.

Riigikohtu otsuseid tolliküsimusis.

Riigikohtu adm.-osak. toimetis nr. 324 — II 1936. a.

I. A. Sisseveotariifis.

Kauba nimetus: seinakella klaasid, mis on kokku pandud alla 5 mm paksudest lihvitud ja fatseteeritud valge tahvelklaasi tükkidest lihtmetallist raamides.

Tollipeakomitee otsus: määrati kaup t. t. § 77 p. 3 alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 78 p. 3 alla kuuluvaks.

14. II 1936. a. tollipeakomitee, arutanud Karl Keini kaebust Valga tollinõukogu otsuse peale 20. I 1936. a. nr. 397 tollitariifi määramise asjas, leidis, et kaebus tuleb tagajärjeta jätta järgmistel põhjustel: vaidluse all olev kaup kujundab enesest seinakella klaase, mis on kokku pandud alla 5 mm paksudest lihvitud ja fatseteeritud valge tahvelklaasi tükkidest — lihtmetallist raamides. Seega on siin tegemist valmistestega klaasist.

T. t. § 78 p. 3 on ette nähtud üle 5 mm paks klaas, ka tükkidest kokku pandud tina, vase ja säärastes raamides. Kuna siin (§ 78 p. 3) on ette nähtud klaas üle 5 mm paks, vaidluse all olev kaup aga kujundab enesest klaasist teoseid alla 5 mm paksust klaasist, siis sellest järeldub, et vaidluse all olev kaup t. t. § 78 p. 3 alla ei kuulu.

T. t. § 77 p. 3 on ette nähtud: „eraldi nimetamata teosed valgest või poolvalgest klaasist või loomuliku värvi pudeliklaasist lihvitud, ka lihvitud mustritega või poleeritud, kuid muude ilustusteta“.

Kuna vaidluse all olevad teosed tariifis eriti nimetatud ei ole, siis oli Valga tollinõukogu õi-

gustatud seda kaupa tunnistama kuuluvaks t. t. § 77 p. 3 alla kui valgest klaasist teosed eraldi nimetamata, lihvitud.

Riigikohtule antud kaebuses palub Karl Kein tühistada eeltoodud tollipeakomitee otsuse järgmistel põhjustel: Peakomitee kinnitab oma otsuses, et vaidluse all olev kaup kujutab endast seinakella klaase, mis on kokku pandud alla 5 mm paksudest lihvitud ja fatseteeritud valge tahvelklaasi tükkidest — lihtmetallist raamides — ning leidnud, et säärast kaupa t. t. § 78 p. 3 järgi ei saa seepärast tollida, et see kujundavat enesest klaasist teoseid all 5 mm paksuses. See peakomitee järeldus ei olevat õige. T. t. § 78 p. 3 (RT 53 — 1931) on järgmine: „Peegelklaas ja peeglid: (p. 3) igasugune tahvelklaas falieeritud või amalgeeritud (peeglid) ehk ainult fatseteeritud; tahvelklaas üle 5 mm paks dekoreeritud, s. o. joonistustega või muude ilustustega; samuti üle 5 mm paks klaas, ka tükkidest kokku pandud tina, vase ja säärastes raamides... (tollimäärad kroonides) nagu p. 1-es ja selle märkuses tähen- datud 100-prots. kõrgendusega“. § 78 p. 1 märkus ütleb: „Ületootatud peegelklaas alla 5 mm paks tollitakse selle § p. 1 vastavate tähtede järgi 50% kõrgendusega“. Sellest järeldub, et ka alla 5 mm paks klaas tuleb tollida § 78 p. 3 järgi, kuid selle vahega, et tollimäär peab 100% kõrgendama. Nii ei saavat kuidagi tariifi selge mõtte järgi vaidluse all olevat kaupa viia t. t. § 77 p. 3 alla, kui eraldi nimetamata klaaskaupa, sest peakomitee poolt fikseeritud kauba omadus vastavat selgesti t. t. § 78 p. 3 mõistele ja tolli-

asutused ei tohtivat niisugusel korral Tollisead. § 216 juhatusel säärast kaupa mõne teise §-i või punkti alla viia. Kaebuse juure on lisatud üks tollikviitung varemast ajast, kust nähtub, et niisugust kaupa on ikka tarifitseeritud t. t. § 78 järgi ühes 50 ja 100% kõrgendusega, kui klaasi paksus oli alla 5 mm.

Käesoleva asja arutanud ja prokuröri arvamuse kuulanud, Riigikohus leiab, et Karl Keini

kaebus tuleb tagajärjeta jätta, sest vaidluse all olev kaup kujundab enesest seinakella klaase, mitte aga peegelklaase või peegleid (t. t. § 78 p. 3), mispärast see kaup on õieti kaevatud ot-suses tähendatud põhjustel tollitud t. t. § 77 p. 3 järgi, kui valgest klaasist teosed eraldi nimeta-mata.

(Riigikohtu administratiivosakonna toimetus nr. 324 — II 1936. a.)

Vandeadvokaat Mihkel Pung 60-aastane.

19. okt. s. a. saab Kaubandus-tööstuskoja ju-riskonsult vandeadv. M. Pung 60-aastaseks.

M. Pung on sündinud 19. oktoobril 1876. aastal Viljandimaal Vana-Põltsamaa vallas taluoma-

niku pojana. Õppinud on Eesti Aleksandri koo-lis ja Hugo Treffneri gümnaasiumis. Õigustea-dusliku hariduse sai Peterburi ja Tartu ülikoolis. 1902.—1905. a. oli advokaadiks Tallinnas ja ajalehe „Tallinna Teataja“ toimetuse liige. 1905.—1906. a. asus M. Pung maapaos Venes ja lääneriikides. 1906.—1911. a. praktiseeris ta advokaadina Peterburis, oli hiljem ka „Peterburi Teataja“ lisa „Seadus ja õigus“ väljaandja. 1911. a. peale advokaat Tallinnas ja 1924. a. Kaubandus-tööstuskoja juriskonsult. 1919. a. oli M. Pung Eesti vabariigi rahanduslik esindaja Helsingis, korraldades esimeste Eesti paberra-hade trükkimist. 1920. a. Eesti Panga president. 1920.—1924. a. pangakomtori omanik Tallinnas. 1931. a. K. Pätsi valitsuses majandusminister, 1932. a. välisminister K. Eenpalu valitsuses; oli ka kauemat aega riigikogu liige.

Peterburis elades oli ta „Põhja“ vastastikuse krediitseltsi asutaja ja juhatuse liige. Praegu Krediit Panga juhatuse liige, Tallinna Kaup-meeste Seltsi liige jne. jne.

Juubilar püsib nooruslikuna hea tervise juu-res, tegutsedes energiliselt mitmekesistel huviladadel.

Soovime ka omalt poolt temale hällipäeva puhul palju õnne ja edu tulevikuski.

Äride register

septembrikuu teisel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Parfümeeria- ja kosmeetikakauplus „Bello“, H. Bass, Tallinn, Kuninga 4, ärip. Hane-Etel (Anette) Bass.
2. „Sadko“ Aleksei Bulatov, Tallinn, Pikk 45, vene raamatukauplus.
3. A. Eek, Narva, Suur 6, pagari- ja kondiitriäri ja -tööstus, ärip. Aleksander Eek.
4. J. Goldberg, Tallinn, S. Tartu 50, moe- ja pudukauplus, ärip. Isak-Leib Goldberg.
5. J. Hek, Narva-Jõesuu, Koidu 6, autobuseliini-pidamine, äripidaja Jenny Hek.
6. Anna Kais, Penuja v., koloniaalkauplus.
7. Pansion „Hele“, T. Kangur, N.-Jõesuu, Kesk 14, ärip. Thomas Kangur.
8. Gustav Kiltmaa, Kärü v., Kärü as., sega-kauplus.
9. Aleksander King, Tallinn, Imanta 50, liha-kauplus.
10. L. Krigaldoi, Tallinn, Köhleri 24, toiduaine-tekauplus, ärip. Linda Krigaldoi.
11. Ellen Kurimo, Tallinn, Pärnu 75, riide- ja pudukauplus.

12. Maria Käärrik, Tallinn, S. Tartu 30, toiduainetekauplus.
13. Kaubanduskontor V. Kõrver & R. Sarv, Tallinn, Hobuse 2, täisühing, täisosanikud Voldemar Kõrver ja Robert Sarv, osakapital 500.—
14. Hans Laks, Pärnu, Kuressaare mnt. 80, mootorjahuveski.
15. Linda Leinfeldt, Rakvere, Lai 13, pudu- ja käsitöökauplus.
16. Alfred Lorents ja Peeter Murd, Sindi alev, ehitustööd, täisühing, täisosanikud Alfred Lorents ja Peeter Murd, osakapital Kr. 300.—
17. Helmi Margis, Tallinn, Vabriku 15, liha-kauplus.
18. Julie Mõttus, Tallinn, S. Tartu 18, pudu-kauplus.
19. Pilliroog, Tapa, Apteegi 11, toiduainetekauplus, ärip. Leida Pilliroog.
20. Jahuveski „Preedikoo“ A. Puskar, Ambla v., Peediko k., ärip. Arnold Puskar.
21. Metsatürg G. Rausch ja Ko., Tallinn, Narva m. 58, kauplemine metsa- ja ehitusmaterjalidega, täisühing, täisosanikud Georg Rausch-Traubenberg, Kiira Vidjakin ja Voldemar Sprenk, osak. Kr. 9.000.—
22. K. Rebane, Tallinn, Roosikrantsi 23, pesu- ja pudukauplus, ärip. Karl Rebane.
23. Harald Rubel, Pärnu, Munga 7, lina, linaseemne, põllusaaduste ost ja müük ja heeringate müük.
24. Kaubanduskontor „Nord“ Saller, Tallinn, Estonia pst. 15, ärip. Herbert Saller.
25. Haapsalu Graafikatööstus V. Schnabovitz, Haapsalu, Saue 12, trükkikoda, ärip. Valerie Schnabovitz, prok. Hans Laks.
26. Puusärgi ja matusetarveteäri „Matuseabi“ A. Takel, Tallinn, Liivalaia 48, ärip. Aleksander Takel.
27. Luise Tennof, Tõrva, Valga 13, raadioaparatuuride-, õmblusmasinate- ja jalgratastekauplus.
28. Tooding, Räpina v., Linte k., koloniaalkauplus, ärip. Osvald Tooding.
29. U/Ü. Kaubanduskontor Artur Treiberg ja Ko., Tallinn, S. Karja 20, mitmesuguste välis- ja kodumaa firmade agentuuride (esindused) pidamine ja nende firmade kaupade ostmise ja müümine; usaldusühing, täisosanik Artur Treiberg, osakapital Kr. 1.000.—
30. Anna Vaargara, Pärnu, Kuninga 24, söögi-saal.
31. Voldemar Vapper, Roela v., Tudu k., liha- ja vorstikauplus.
32. Hotell-restoraan „Villa Capriccio“ C. Vares, N.-Jõesuu, Hahni 2, ärip. Cornelius Vares.
33. VEF Eesti osakond, Tallinn, Pikk 25, juhatase asukoht Riias, raadioaparatuuride ja elektrotehniliste tarvete kauplus, Eestis operatsioonideks määratud kapital Kr. 100.000.— Eestis tegutsemiseks volitatud esindaja Herbert Lyra.
34. „Soliid“ J. Vigerhaus & Ko., Narva, Joala 22, tekstiil- ja pudukaubamüük, täisühing, täisosanikud Jakob Vigerhaus ja Marie Ferdmann, osakapital Kr. 2.000.—
35. E. Viilupi paemurrutööstus, Tallinn, Valge 10, paest ehitusmaterjaali valmistamine, ärip. Erika Viilup.
36. Alide Völl, Tallinn, Tehnika 7, toiduainetekauplus.

Registreeritud muudatused:

1. Villem Alvin jätkab äritegevust kaubaväljapakkujana (maistusainete alal peamiselt) Tallinnas, S. Ameerika 5.
2. Rudolf Anderson, Tallinn, Kotsebue 3, kala-, konservi- ja kilutööstus, ärip. surnud; ettevõtte tegevust jätkab Ksenia Anderson endise firma all.
3. Nikolai Bach'i uueks perekonnanimeks on „Jõgi“ ja tema Helme asunduses asuva koloniaalkaupluse firmaks „N. Jõgi“.
4. Jakob Elbrecht'i uueks perekonnanimeks on „Ellam“ ja tema Narva, Madise 28, asuva toiduainete- ja piimakaupluse firmaks on „J. Ellam“.
5. Evald Eller avanud Pärnus, Laidoneri 15, kaevutööstuse, peab edasi elektri- ja vesivarustustarvete kauplust (Laidoneri 15) sealsamas.
6. Johannes Essensoni uueks perekonnanimeks on „Erendi“ ja tema Narvas, Joala 16, asuva pudukaupluse firmaks on „Johannes Erendi“.
7. Samson Gordon'i uueks asukohaks on Tallinn, Roosikrantsi 19—5 (enne Harju 45 k. 2).
8. Eesti Inkasso Büroo F. Hippus, asukohaks Tallinn, Dunkri 3 (enne Kullasepa 4/1), prokurist Theodor Doss surma läbi lahkunud.
9. August Horn, metsatööstus, firma asukohaks Lepassaare.
10. Kaubanduskontor „Gripol“ P. Hoven uueks asukohaks on Tallinn, Narva mnt. 45 (enne Narva mnt. 30).
11. J. Jänes vanaasjadekauplus „Kesktöö“ asukohaks Viljandi, Mäe 3-a (enne Posti 16).
12. Kaubandus-tööstusosajühis Kalandus, Tallinn, Kotsebue 16-a, põhikiri muudetud, põhikapital suurendatud Kr. 150.000-ni.
13. Emma Vilhelmine Kinkmann jätkab äritegevust avades Nõmmel, Turupl. 2, kino firma all Emma Kinkmann kino „Endla“.
14. Jenny Koppel jätkab äritegevust avades toiduainetekaupluse Tallinnas, Tatari 8.
15. Marie Kosenkranuse uueks perekonnanimeks on „Koskra“ ja tema Laiksaare vallas asuva rohu- ja värvikaupluse firmaks on „Marie Koskra“.
16. Elisabet Laas avanud Pärnus, Promenadi 18, toiduainetekaupluse, teist samasugust kauplust peab edasi Pärnus, Suur-Sepa 3.
17. Johannes Maasikase toiduainetekaupluse asukohaks on Tallinn, Prii 15 (enne Herne 15).
18. Vladimir Mahotini kalakonservitööstuse uueks asukohaks on Tallinn, Kreutzvaldi 7 (enne Raua 42) ja firmaks Kalakonservitööstus „Kotkas“ V. Mahotin.
19. Vassili Matsoni pudukaupluse asukohaks on Nõmme, Raudte 116 (enne S. Pärnu mnt. 174).
20. Mihkel Metsaots jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Aafrika 31, toiduainetekaupluse.
21. Georg Meyeri agentuuräri asukohaks on Tallinn, Veizenbergi 4—10 (enne Tina 26—1).
22. Anna Odakase toiduainete- ja piimakaupluse asukohaks on Tallinn, Toom-Kuninga 25 (enne Liivalaia 37).
23. Karl Padiku korstnapühkimistööstuse ettevõtte asukohaks on Tallinn, Falkpargi 11—1 (enne Paldiski mnt. 33—6).
24. Valter Ploomann, vaguni laadimise ja tühendamise tööde ettevõtte, firma asukohaks on Tallinn, Rohu 14—1 (enne Oskari 65—2).

25. Usaldusühing Napsi- ja liköörivabrik „EMLO“ Ev. Puhk & Ko., peenviinatehase asukohaks on Aia ja Inseneri tän. nurk nr. 1/10 (enne Pikk 17).
26. Eduard P u u jätkab äritegevust, avades liha-kaupluse Tallinnas, Vismari 33.
27. Marie R u t o p ö l d jätkab äritegevust, avades makaroni- ja nuudlitööstuse Tallinnas, Rohu 5, firma all „Makaroni- ja nuudlitööstus „Capri“ M. Rutopöld“.
28. Aktsiaselts G. S c h e e l ja Ko., Tallinn, S. Karja 1, juhatuseliige Egon Koch lahkunud, juhatuseliikmeks valitud William Reinwaldt, prokuristid Carl Stillmark, Harald Sachsendahl ja William Reinwaldt lahkunud, prokuura antud Erich Schilling'ile.
29. „Schenker ja Co“ omanik Gottfried S c h e n k e r - A n g e r e r, Tallinn, Rataskaevu 22, speditsoon ja laevandus, ettevõtte üle läinud täisühingule, kus täisosan. Gottfried Schenker-Angerer, Erich Schultz ja Paul Gottmannshausen, osakap. Kr. 25.000.—, prok. Konstantin Veber ja Hans Dressler, firmaks on „Schenker & Ko.“.
30. Nadežda S m o r o d i n jätkab äritegevust, avades puuvilja- ja toiduainetekaupluse Pärnus, Riia 60.
31. Aleksander T o m s o n jätkab äritegevust Tallinnas, Narva mnt. 38, avades trikookudumistööstuse.
32. Richard U r i t a m avanud telliskivitööstuse Tallinnas, Mulla 8, peab edasi jahuveskit Kaiu vallas.
33. Aleksander U u s l a n d avanud Sinalepa v., Parila as. oma Ridalas asuva segakaupluse osakonna.
34. Olga V e r v a l d'i uueks perekonnanimeks on „Vool“ ja tema Tallinnas, Aia 5, asuva kübaraäri firmaks on „Olga Vool“.
35. „V. Vieckmann“, sooda- ja pesupulbritööstus, asukohaks Tallinn, Kopli 38 (enne S. Pärnu mnt. 16).
36. Oskar V i i k m a n n avanud klaasilihvimistööstuse Tallinnas, Toompuiestee 15, peab edasi kelladekauplust Tallinnas, Raekojahoones.
37. Aktsiaselts V i l l, Narva, V. Aguli 21, põhikiri muudetud, põhikapital suurendatud Kr.250.000-ni, Aleksander Kramer lahkunud juhataesest ja asjaajaja-direktori kohalt, juhatuseliikmeteks valitud Johannes Zimmermann ja Artur Olev, viimane selle tõttu prokuristi kohalt lahkunud.
38. August V o i k jätkab äritegevust, avades toiduainetekaupluse Tallinnas, Telliskivi 14.
39. „F. V o l d e m a r“, heeringate import, asukohaks Tallinn, Kopli 5 (enne Kalda 24).
40. Eugen V ö h r m a n n jätkab äritegevust filmiagent-vahetalitajana Tallinnas, Toompuiestee 17-a —15 firma all „Eugen Vöhrmann, Filmiagent-vahetalitaja“.
41. Simon Z i v c i u n a s'e kübaratööstuse asukohaks on nüüd Tallinn, Kopli 38 (enne Rüütli 32), kübaraäri peab edasi Tallinnas, V. Karja 1.

III. Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Parfümeeria- ja kosmeetikakauplus „Bello“ B. Bass, Tallinn, Kuninga 4, ärip. Beile (Betty) Gluchovski (sünd. Bass), prokurist Abram-Abe (Aby) Bass.
2. Keemia-tehniline laboratoorium Vennad B e c k m a n n & Ko., Tallinn, S. Pärnu mnt. 14.

Pikaajalise
järelmaksu
tõttu pole ost
üldse märgatav

SINGER

õmbelusmasin osutub tõeliseks rahakogujaks. Ise majapidamises ettetulevaid töid (õmbelmine, nõelumine, tikkimine, lappimine, käsitööd jne.) tehete hoiate palju kokku ja masin ise on ruttu tasutud.

Singer kauplused üle maa

3. Eesti Nukutööstus „Linda“ M. Derjabin, Tallinn. Uus 34, ärip. Marie Derjabin.
4. Heinrich D r e v i n g'i leivatööstus, Tallinn, Kopli 56.
5. V. H e i n, Tallinn, S. Tartu 70-a, kübaraäri, ärip. Vilhelmine-Rosalie Hein.
6. B. I s s a j e v, Tallinn, Köhleri 24, toiduainetekauplus, ärip. Boris Issajev.
7. August J u h a n s, Tallinn, S. Roosikrantsi 23, pesu- ja pudukauplus.
8. Anita K a s k, Tallinn, S. Tartu 30, toiduainetekauplus.
9. Anna K o l l i s t, Tallinn, Tehnika 7, toiduainetekauplus
10. J. K r e e k, Tallinn, Liivalaia 48, puusärgiäri, ärip. Johannes Kreek.
11. Artur L a i d s a l u, Tallinn, Aafrika 31, toiduainetekauplus.
12. M. L e v o l d t, Nõmme, Turukaubamaja 2, piimasaadustekauplus, ärip. Mihkel Levoldt.
13. Maria P a r t s, Mõisaküla, Kiikre 35, toiduainetekauplus.
14. Pauline R a n d m a n n, Tallinn, Toom-Kuninga 25, toiduainete- ja piimakauplus.
15. Ferdinand S p e e k, Palmse v., Võsu, kaks toiduainetekauplust.
16. Kino „Endla“ J. T a u g, Nõmme, Turupl. 2, ärip. Jaan Taug.
17. Marie T i i v e l, Pärnu, Promenadi 18, toiduainetekauplus.
18. Elisaveta T i r g o, Penuja v., koloniaalkauplus.
19. Arnold T o o d u, Jäärja metsk., metsatööstus.

20. Johanna Treilop, Tallinn, Tatari 8, toiduainetekauplus.
 21. V. Trofimov, Tallinn, Imanta 50, lihakauplus, ärip. Viljam Trofimov.
 22. Kohvik „Cascade“ omanik C. Vares, Narva, Suur 22, kondiitriäri ja kohvik, ärip. Cornelius Vares.

Abieluvaranduse lahutamise lepinguid.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Rähn, Voldemar ja abik. Linda	2. VII 36	R. T. lisa nr. 63 31. VII 36	Jõealehtme v.
Tikkar, Boris ja abik. Miralda, sünd. Lepik	13. VI 36	„	Tallinnas, Viru 8—5.
Vupperfeldt, Kurt ja Veber, Luise Valterit	10. VII 36	„	„ Kaarli pst. 3—1.
Kööts, Vassili ja Vesik, Elisaveta	19. VI 36	„	Laimjala v., Raudvere k. Viltini k.
Vahtrik, Hans ja Laks, Elvine-Marie	3. VII 36	„	Tallinnas, Tondi t. 57.
Höhne, Johan-Friedrich ja Puijat, Hedvig-Harriett	15. VI 36	„	„ Rohu t. 31. Tartus, Gustav Adolphi 68.
Thomson, Jaan ja Tammes, Amaalie	17. VII 36	R. T. lisa nr. 65 7. VIII 36	„ Vallikraavi 6. „ Liiva t. 13.
Puskart, Johann ja abik. Meeta	9. VII 36	„	Pärnus, Riia mnt. 169.
Iloste, Arnold ja Neppo, Johanna	25. VI 36	„	Ragani v.
Bach, Jaan ja abik. Liisa, sünd. Treiel	12. V 36	„	Rakveres, raudteemaja 4.
Osman, Alfred ja abik. Klaara	18. VI 36	„	Rakveres, Pikk 17.
Knuude, Adolf ja Siiner, Ksenia	7. VII 36	„	Narvas, Torni pl. 4. „ Helsingi t. 2.
Liipor, Karin ja Luksepp, Voldemar	8. VII 36	„	Rakveres, Vabaduse 10.
Luik, Edgar ja Poll, Armilde-Rosalie	29. IV 36	R. T. lisa nr. 66 11. VIII 36	—
Masing, Arthur ja Melsas, Eliise-Johanna	24. VII 36	„	—
Hiršovits, Jossel ja abik. Mere-Hane Arje t.	27. VII 36	„	Tartus, Aleksandri t. 47. Elvas, Koidu t. 11.
Kivikangur, Robert ja abik. Erna-Elfriede	1. VIII 36	R. T. lisa nr. 71 28 VIII 36	Tallinnas, Graniidi 15—5.
Raud, Johannes ja abik. Amalie, sünd. Kaasik	8. VIII 36	„	„ Kopli 12—21.
Rabba, Ernst ja abik. Alide	12. VIII 36	„	„ Liivimäe 29—16.
Paabo, Adele ja Oper, Evald Jakobi p.	5. VI 36	„	Vilo v. Ojavers k. Orava v. Madi k.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Kõlvatu võistlus niidirullidega.

Hiljuti esitas üks sinseist äridest Kaubandus-tööstuskojale kogu papile keritud niidirulle palvega kontrollida, kas rullidele keritud niit vastab etikettidele märgitud pikkusele.

Kontrollimisel selgus, et kõikidele rullidele oli niiti vähem peale keritud kui etikettidel näidatud ja nimelt keskmiselt 20%.

Niidirullid kannavad ühe kohaliku väikese niiditööstuse etiketti, missugune tööstus ostab niidi teistelt firmadelt ja kerib seda ainult poolidele.

Kuna säärane tegevus osutub kõlvatuks võistluseks teiste ettevõtete suhtes ja ostjaskonna tüssamiseks, siis palus koda majandusministee-

riumi astuda samme selleks, et säärane ebaaus võistlus lõpetataks.

Tööstusinspektori poolt ülekuulatud tööstur seletanud, et tema poolimasinad ei töötavat täpselt, mille tagajärjel tekib niidirullil puudujääk. Niidikerimist toimetab tööstuse omanik üksipäini, ilma kõrvalise tööjõu abita.

Soovitame niidistjaile ettevaatust säärase „tööstuse“ saaduste ostmisel. Kõnesolev niiditööstus asub koja andmeil Villardi tn. 34, Tallinnas.

Soome metsaturg.

K. a. augusti lõpuks müüdi metsa ekspordiks umbes 880.000 std., missugusest kogusest saadeti

Eesti Panga nädala aruanne

AKTIVA

7. oktoobril 1936. a.

PASSIVA

1. Kattevara:		1. Põhikapital	5 000.000.—
kuld: rahas ja kangides	34.169.912.16	2. Tagavarakapital	704 876.51
välisraha	5 384.719.53	3. Jooksvad kohustused:	
2. Vahetusraha	1.185 067.13	a) pangatähed liikvel	42 781 700.—
3. Sisevekslid:		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	8 614.461.89	valitsuse	13.219 867.79
põllumajandusl.	1 852.110 69	pankade	7 613 836.67
metsatööstusl.	70.631.96	teised	2 736 298 50
4. Laenud:		4. Muud passivad	23 570.002.96
valitsusele	—		5.728.653.99
teistele*)	8 555.396.27		
5. Kinnis- ja vallasvara	2.987.740.77		
6. Muud aktivad	14 465.192 86		
	77.785 233 46		77.785.233 46

Kattevara vahetuskord jooksvate kohustustega: 59,61%.

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1.331.318.95

JUHATUS.

välja juba 663.124 std. ehk umbes 75%. Arvestades septembri esimese poole müüke on järel umbes 70.000 std., mille müümine ei tee raskusi. Hinnad olid viimasel ajal püsivad väikese paranemistendentsiga. Viimasel ajal on sooritatud juba müüke tulevaks aastaks, kuid üldiselt peetakse otstarbekamaks oodata uute müükidega, kuni on selgunud hindade arengu suund, sõltuvalt NSVL-u müükidest ja puukartelli kontingendi määramisest. Senised müügid näitavad, et esimesed said oma kaubast umbes 1 f vähem kui maksetakse praegu (10½£, nüüd 11½£) männi 7" sortide eest. Edasist turuarengut ei osata praegu ennustada veel kuigi kindlalt, sest Kesk-Euroopa puuturge peetakse kaunis ebamääraseiks, kuigi Inglises ennustatakse ehitustegevuse jätkuvat elustumist. Loodetakse siiski, et praegune soodus konjunktuur püsib, kui hindu ei rikota liigse pakkumisega. Seks peetakse tarviliseks metsamüüjate riikide ühistöö jätkamist. Soomes arvatakse, et uute kontingentide määramisel saab tema senise määra — 1.005.000 std.

Riigimetsaoksjonid, mis on Soomes mõõdupuuks metsahindade kujunemisel, algasid sel kuul ja neil ilmnas, et pakutavad hinnad on palju kõr-

gemad kui l. a. Keskmiselt tõusid hinnad 2,5—3 Smk. kantjalalt. Praegust hinnatõusu ei pea väljaveoga tegelevad ettevõtted normaalseks, sest need eeldavad vastavat hinnatõusu eksportmetsalt, milleks aga ei ole praegu väljavaateid. Kui metsamüügid jätkuvad sellase tõusutendentsiga, kardetakse suuremaid kahjusid metsatööstusele. Peetakse soovitavaks ekspordi üldist piiramist kõigis väljaveomaades, et ei rikutaks turgu suure ülepakkumisega, nagu mõne aasta eest.

Soome pohlaekspordi raskusi.

Pohlade eksport Soomest algas tänavu ja võitleb praegugi raskustega. Hooaja alguseks kogunes väljaveosadamaisse, eeskätt Helsingisse, suuri tagavaru juba varakult, sest pohlal küpsesid soodsate ilmade tõttu kiiremini kui tavaliselt, kuid edasisaatmisel tuli takistusi ostja — Saksa — poolt. Ei saadud küllalt kiiresti valuutalube. Pärast korduvaid pealekäimisi päästi lõpuks turule paarinädalase hilistumisega, kus oca kaup oli juba riknenud, ja tuli taas seisak. Ostjail ei jätkunud valuutalube, kuigi Soome ja Saksa vahelise kaubanduslepinguga reserveeriti poh-

lade ostmiseks Saksa poolt 450.000 RM. (8 milj. Smk.) ja sellest oli kasutamata veel septembri teise poole algul 250.000 RM. (4,5 milj. Smk.). Takistuste tõttu seisab praegu väljaveo ootusel 16.000 kasti pohli ainult Helsingis. Varemast saadetest läks osa juba siseturule võrdlemisi odava hinnaga ja kui takistused püsivad veel mõne aja, saab siseturg veel lisa ekspordiksmääratud pohlade. Kriitiline olukord, mis tek-

kis sellest, et Saksa on ainus turg soome pohladele, sunnib arvatavasti pohlade väljaveoga tegelevaid organisatsioone revideerima senist müügi- poliitikat ja otsima uusi turge. Takistuste põhjused valuuta andmisel saksa ostjaile ei ole asjast huvitatud ettevõttele Soomes küllalt selged. Eksportühingu esindajad on märkinud teateis lehtede, et praeguses olukorras on silmanähtavalt tegemist eriliste põhjustega.

Tolliteateid.

Maksudevalitsuse direktori

ringkiri nr. 406. 29. septembril 1936. a.

Avaldatakse teadmiseks tollipeakomitee otsused.

I. A. Sisseveotariifis.

1) Kauba nimetus: rauast töötlemata poldid kruvikeerdegaga.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 153 p. 4 alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup. t. t. § 167 p. 13 alla kuuluvaks.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 153 p. 4 alla kuuluvaks järgmisil põhjusil:

Vaidluse all olev kaup kujutab enesest rauast töötlemata polte kruvikeerdegaga. Poldid aga ei ole masinate osad, vaid on esemed, osade kinnitamiseks. Sellest järeldub, et kõne all olevad poldid ei või kuuluda t. t. § 167 p. 13 alla, nagu kaebaja soovib. Kuna rauast töötlemata poldid kruvikeerdegaga on t. t. § 153 p. 4 otse nimetatud, siis on tollinõukogu need õigesti siia kuuluvaks tunnistanud.

(T. P. K. otsus 31. VII 1936. a. nr. 1168.)

2) Kauba nimetus: piirituslakk segatud värviga (aniliinvärviga).

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 121 p. 1 alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 137 p. 5 alla kuuluvaks.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 121 p. 1 alla kuuluvaks järgmisil põhjusil:

Nagu on selgunud asjaarutamisel ettetoodud asjaoludest ja väljakutsutud asjatundja dipl. keemiku R. Triiki seletustest, vaidluse all olev kaup kujutab enesest ainet, mis sisaldab aniliinvärvi, denatureeritud piiritust ja vaiku.

Kaebaja väidab, et vaidluse all olev kaup olevat trükivärv, ja palub selle kauba määrata t. t. § 137 p. 5 alla, kus olevat ette nähtud igasugused trükivärvid. Värvile juurelisatud piir-

itus mõjuvat kiirendavalt kuivamise protsessile trükkimise juures selle värviga ja värvid kuivamist kiirendavate ainete lisandiga olevat t. t. § 137 ette nähtud. T. t. § 137 pealkirjast aga nähtub, et selle §-i alla kuuluvad värvid kuivamist kiirendavate ainete lisandiga ainult siis, kui need ained ei käi kõrgema tolli alla. Käesoleval juhtumil aga sisaldab kaup peale värvi veel denatureeritud piiritust ja vaiku. Asjatundja R. Triiki seletuse järgi aga on vaikude sisaldavus just lakkide eritunnuseks, mille järgi värv, kui ta sisaldab vaiku, on juba lakk. Kõne all olevale värvile lisatud piirituselaki (vaigu sulatise denat. piirituses) tollimäär on t. t. § 121 p. 1 järgi 1 kg net. pealt kr. 1,50, trükivärvi tollimäär aga on t. t. § 137 p. 5 järgi 1 kg net. pealt kr. 0,25. Sellest järeldub, et vaidluse all olev kaup ei või kuuluda t. t. § 137 p. 5 alla, kuna lisand käib kõrgema tolli alla kui trükivärv.

(T. P. K. otsus 31. VII 1936 nr. 1173.)

3) Kauba nimetus: jalgratate elektrilambikestad.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 173 p. 7-b Saksa l. t. alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 169 p. 3 alla kuuluvaks.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 173 p. 7-b alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Vaidluse all olev kaup esitatud proovi järgi kujutab enesest elektrilambikesta, mida võib käes kanda, hädakorral ka taskus, kuigi ta selleks suur on. Kuna ta aga on varustatud seadeldisega, millega teda jalgratta külge paigutatakse, siis tuleb see tunnistada jalgrattalaternaks, sest teistel laternatel ega taskulampidel säärast seadeldist ei ole tarvis.

Seega ei saa vaidluse all olevat kaupa tunnustada t. t. § 169 p. 3 alla, nagu kaebaja soovib.

Jalgrattalaternad on ette nähtud t. t. § 173 p. 7-b, kuhu kuuluvaks Tallinna tollinõukogu selle ongi õigesti tunnistanud.

(T. P. K. otsus 21. VIII 1936. a. nr. 1184.)

4) Kauba nimetus: raudplekist lääts-naelad, lihtsad, vasetatud.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 154 p. 2 alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 153 p. 1 alla kuuluvaks.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 154 p. 2 alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Vaidluse all olev kaup kujutab endast lääts-naelu (rõhknaelu). Kaebaja väidab, et see kaup kujutab endast vitsrauast (mitte raudplekist) stantsitud tooteid, kaetud vasega.

Tollipeakomitee aga leiab, et kõne all olev kaup on stantsitud raudplekist, sest et sel juhul materjaali kadu on väiksem ja kasutada võib koguni muude esemete valmistamisel järelejäänud plekilõikeid. Kuigi läätsnaelu valmistatakse ka vitsrauast, nagu kaebaja väidab, siis on see vitsraud lintide näol lõigatud ikkagi raudpleki lehtedest. Ka oma iseloomult kujutab vaidluse all olev kaup raudplekist tooteid, kaetud vasega.

Ülaltoodust järeldub, et tollinõukogu on õigesti tunnistanud vaidluse all oleva kauba t. t. § 154 p. 2 alla kuuluvaks.

(T. P. K. otsus 4. IX 1936. a. nr. 1194.)

5) Kauba nimetus: elektrijahutuskapid lahtivõetud kujul.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup materjaali järgi t. t. § 61 p. 2, § 156 p. 1-a, § 143 p. 3-a, § 167 p. 11-b, § 167 p. 1-a ja § 78 p. 1--b alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup tervikuliselt kui elektrijahutuskapp t. t. § 169 p. 13-b alla kuuluvaks.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada

kaup t. t. § 61 p. 2, § 156 p. 1-a, § 143 p. 3-a, § 167 p. 11-b, § 167 p. 1-a ja § 78 p. 1-b alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Käesoleval juhtumil on vaidluse all olev kaup — elektrijahutuskapp — sisse toodud lahtivõetud kujul.

Tallinna tollinõukogu on selle kauba tunnistanud tollitavaks materjaalile ja omadusele vastavate tariifi §§ järgi. S. v. t. t. juures oleva üldmärkuse p. 2 alusel tollitakse kaubad sel kujul, nagu nad on sisse toodud, kui tariifis erandit pole tehtud. T. t. § 169 p. 7 juures olevas märkuses 1 on küll ette nähtud, et selle § pkt. 1—7 nimetatud kaupade osad tollitakse kui kaubad ise.

Vaidluse all olevad elektrijahutuskapid aga on nimetatud t. t. § 169 p. 13, mispärast eeltähendatud märkus käesoleva kauba kohta ei käi. T. t. § 169 pealkiri aga seda mõistet ei sisalda, et siin ette nähtud kaubad osadeks lahtivõetult tollitakse kui tervikud, nagu see leiab aset t. t. §§ 167 ja 173 pealkirjades.

(T. P. K. otsus 4. IX 1936 nr. 1197.)

6) Kauba nimetus: tallanahk, pargitud, ribadena.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 55 p. 8-a alla kuuluvaks.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 55 p. 8-b alla kuuluvaks.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 55 p. 8-b alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Vaidluse all olev kaup kujutab enesest suurtest eraldi nimetamata nahkadest lõigatud ribasid ja kuulub sellepärast t. t. § 55 p. 8-b alla selle § märkuse kohaselt.

(T. P. K. otsus 1. II 1935 nr. 850.)

Toiduainete turg.

London	
Bacon, kaal 112 Ingl. naela 9. X 36. a.	
Iiri	sh. 91/- — 96/-
Daani	" 100/-
Hollandi	" 97/-
Eesti	" 90/-
Rootsi	" 97/-
Poola	" 90/-
Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg	
Northern Manitoba	sh. 42/4 ¹ / ₂
Rosario Santa Fe	sh.
Jahu, kaal — 140 Ingl. naela = 63,5 kg	
Good Canadian	sh. 9/7 ¹ / ₂
Odrad, kaal — 112 Ingl. naela = 50 kg	sh. 6/6
Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg	sh. 8/-
Linad, cif per tn.	
Livonian, Basis Risten	£ 66/-
Tows Soviet	" 63/- — 64/-

Või, Manchesteris 9. X 36. a.	
Eesti	sh. 104/- — 106/-
Läti	" 103/- — 105/-
Soome	" 116/- — 119/-
Rootsi	" 117/- — 119/-
Daani	" 128/- — 121/-
Uus Meremaa, finest	" 103/-
" " first	" 100/-
Hamburg.	
Nisu.	
Sisemaa, 50 kg eest	
Manitoba I, cif 100 kg eest term. Hfl.	4.76
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term. "	4.79
Rukis 1000 kg. eest	
La Plata, Hamburgis	sh. 120/-
" " Amsterdams	" 118

Suhkur, cwt. (50 kg.)

Hollandi	sh.	5 6
Belgia	"	5/6
Tšehhi	"	5/3
Poola	"	5/-
Riis, Burmah II 50 kg. eest	Rmk.	10.50

Või, Berliinis, 9. X 36. a.

Deutsche Markenbutter	Rmk.	130.—
Feine Molkereibutter	"	127.—
Molkereibutter	"	123.—
Landbutter	"	118.—
Kochbutter	"	110.—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	28. IX	29. IX	30. IX	1. X	2. X	3. X	6. X	7. X	8. X	9. X	10. X
Frank	—	—	—	—	105.78	105.43	104.94	104.72	104.85	105.04	105.09
Dollar	4.9325	4.9550	4.9525	4.9393	4.9306	4.9318	4.9043	4.8893	4.8968	4.9056	4.9068
Rootsi kroon	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395
Daani kroon	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40
Norra kroon	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900	19.900
Saksa mark	12.600	12.725	12.675	12.300	12.240	12.250	12.230	12.145	12.195	12.210	12.175
Soome mark	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87
Floriin	—	8.8850	8.9850	9.0450	9.20	9.33	9.2425	9.1925	9.20	9.2250	9.1825
Liira	—	—	—	—	—	—	93.06	92.87	93.—	93.12	93.12
Helveetsia fr.	—	21.500	21.525	21.467	21.437	21.447	21.285	21.247	21.72	21.282	21.277
Tšehhosl. kr.	123.002	121.50	122.50	121.—	120.—	120.—	—	—	—	—	125.—
Belga	29.190	29.315	29.305	29.275	29.230	29.310	29.145	29.055	29.090	29.135	29.145
Peseeta	44.250	44.300	44.300	44.400	44.350	44.400	44.400	44.400	44.400	44.400	44.400
Silling	26.70	—	26.75	26.31	26.37	26.37	26.37	26.37	26.12	26.12	26.12
Slott	26.—	—	26.12	26.75	26.50	26.50	26.18	26.—	26.25	25.80	26.—
Pengo	—	26.25	26.25	26.25	26.25	26.25	26.25	26.25	26.—	26.—	26.—
Latt	—	—	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25	25.25
Eesti kroon	—	—	—	—	—	—	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Litt	—	—	—	29.56	29.56	29.56	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25
Tšerv	—	—	—	—	35.26	35.26	—	—	—	—	—
Hõbe p/unts	20 ¹ / ₁₆	19 ¹⁵ / ₁₆	19 ⁷ / ₈	19 ¹⁵ / ₁₆	19 ¹⁵ / ₁₆	20 ¹ / ₁₆	20 ¹ / ₈	20 ¹ / ₈	20 ¹ / ₈	20.—	20.—
Kuld p/unts	140 sh. 9 d.	140 sh. 7 d.	140 sh. 2 d.	140 sh. 5 ¹ / ₂ d.	141 sh.	141 sh.	141 sh. 7 d.	142 sh.	142 sh. 3 d.	141 sh. 10 d.	141 sh. 10 ¹ / ₂ d.
Plaat. p/unts	—	210/-	—	—	190/-	—	—	—	—	—	—

	B E R L I N										
	28. IX	29. IX	30. IX	1. X	2. X	6. X	7. X	8. X	9. X	10. X	
Naelsterling.	12.55	12.32	12.33	12.36	12.335	12.285	12.235	12.20	12.18	12.21	12.22
Frank	—	—	—	—	—	11.62	11.65	11.64	11.63	11.63	11.625
Dollar	2.49	2.492	2.494	2.493	2.495	2.492	2.492	2.491	2.491	2.491	2.491
Rootsi kroon	64.69	63.50	63.56	63.71	63.59	63.33	63.07	62.89	62.78	62.94	62.99
Daani kroon	56.02	55.—	55.05	55.18	55.07	54.85	54.62	54.46	54.38	54.51	54.55
Norra kroon	63.05	61.90	61.95	62.10	61.98	61.73	61.47	61.30	61.20	61.35	61.40
Soome mark	5.53	5.43	5.440	5.45	5.440	5.42	5.40	5.38	5.375	5.385	5.39
Floriin	—	—	—	—	1.645	134.50	131.75	132.35	132.82	132.30	132.70
Liira	—	—	—	—	—	—	13.10	13.10	13.10	13.10	13.10
Helveetsia fr.	—	—	—	57.45	57.37	57.35	57.26	57.40	57.31	57.38	57.42
Belga	42.10	42.12	42.14	42.14	42.13	42.08	41.96	41.90	41.94	41.96	41.92
Latt	81.—	81.—	—	—	48.90	48.75	48.50	48.35	48.25	48.40	48.45
Eesti kr.	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—
Litt	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98	41.98

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

		Kroonid.		Kroonid	
J. Puhk ja Pojad suurveski saadused				100 kg	45.—
Nisupüül (hinnad on arvatud ühes valge puuvillase kotiga):				"	42.—
„Sampo“	100 kg.	24.—	Rukkijahu	100 kg.	14.70—15.50
„Kungla“	"	33.—	Rukkipüül	"	22.50
„Kalev“	"	36.—	Kaerhelbed	"	32.—
			„Eesti parem“		
			„Granular“		
			Poolsoore		
			Sõre		
			Manna		

	Kroonid.			
A/S. Rotermanni teh.		Takud Codilla I	1 kg.	— 56
Jahud: rukki . . . . . 100 kg.	14 80	” ” II	”	—44
” ” püül	18.60—21.—	” ehituse	”	—17
” nisu, pehme — sõre	18.00—46.—	Õlilinaseemned, % baas	100 kg	19.00—19 ¹ / ₂
Nisu, ...	24.00—25.—	Linaseemned, külvi, % baas	”	19.00—20.00
” Vene	—	Kivisusi, sepa, Yorkshire, ...		
Rukis	14 — 14 ¹ / ₂	2 korda pestud, fr. Tallinn	1000 kg	28.—
Kaerad, toidu	11 ¹ / ₂ —12 ¹ / ₂	Kivisüsi, auru, Newcastle ”	”	25.00
Odrad, õlle	—	” ” saksa	”	—
” toidu	15.00—16.00	Seemned: ristikehina, punane, ...		
Riis, Burma II	44.50—45.50	hiline	100 kg	140.00—155.00
Kartulid, piirituse	—	timuti	”	35.00—50.00
” vabriku	—	Koks, kütte		
” söögi	—	” gaasi, Tallinna gaasivabr.	1000 kg	50.—
Kartulitärklis „Supérieur“	26.00—28.—	Kütteturvas (riigi turbatööst.)	”	9.—
Siirup, kartuli, 42%	28.00—30.—	Põlevkivi, fr. ladu Tall., netto	”	8.—
Glükoos	28 —	Kütteõli	100 kg.	4.6J (v. 5.—)
Margariin, kodumaa	70.00—80.—	Raskeõli	”	7.25(v. 5.—)
Juust, „schveitsi“, kodumaa . . . . . 1 kg.	—	Estobituumen A. B. C (gudrong)	100 kg.	
Kakao, Hollandi	1.80—2.40	tünnid br.	”	8.75
” Eesti	1.00—2.30	” D. E. (pigi)	”	8.75
Kohv, Rio, Santos jne. . . . . 1 kg.	4.35—5.—	Katuselakk, ...	”	9.25
” Kesk-Ameerika sordid	6.50—7.50	Fenolaat, tünnides, netto	”	4.75 (v. 5.—)
Tee, laht. oransh Pekoe, Tseilon	5.50—6.—	Karbolineum „Estokarbolineum“	”	
Tee, laht., oransh Pekoe, Java	5.00—5.50	A. B, netto	”	9.75—10.75
Suhkur, peenike, Inglise 100 kg.	42.55—42.75	” Estokarbolineum“ C, netto	”	7.75 (v. 8.—)
” Poola	42.25—42.50	Raualakk, tünnides, netto	”	16.75 (v. 8.—)
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun		Imbutusõli A, netto, tünnides	”	—
Irboaska ja Narva	2.50	” B	”	—
” lahtine, Saksa, fr. Tallinn	2.50	” C	”	5.25 (v. 5.—)
” vene	2.30	Tolmuõli	100kg.	5.— (v. 5.—)
” ” hispaania meresool	2.00—2.10	Asfaltmastiks	”	5.25
Heeringad, ...		” emulsioon	”	9.25
Šoti „Matties“, I sort, tünn	48.—49 —	Viljapuu-karbolineum, netto	ltr.	0.30
sama koorma viisi	—	Autobensiin	”	0.26
” vaguni viisi	—	Diiselmootornafta	1kg.	0.10
Šoti „Matfulls“ I sort	52.—53.—	Mootorpetrooleum, fr. iga sihtj.	”	0.11
” „Matfulls“ II s.	51.00—52.00	-nafta	”	0.10
A-s. Kalandus	37.—	Raud, sordi	100 kg.	14.50—15.00
” „Matties“	39.—	” latt	”	14.50—15.00
” „Matfulls“	41.—	” vits	”	18.50—19.00
” ” 1/2	—	” plekk	”	20.00—30.—
Liha, sea, I sort . . . . . 1 kg.	00.87	” plekk, tsingitud	”	32.00—36.—
Liha, looma, I sort	00.26—00.46	” talad	”	14.50
Õlikoogid, linaseemne . . . . . 100 kg.	13.50	Teras, vedru	”	23.00—25.—
” päevalille	—	” valu	”	80.00—90.—
” karjasõöt	—	” talla, ree	”	—
Sojatangud	14.75	Inglitina	”	430.—450.—
Nisukliid	9.50	Seatina	”	42.—44.—
Puuvillane riie, Bjas, netto . . mtr.	0.49.5—0.62.5	Vaskplekk, punane	”	135.—180.—
” ” Mitkal ”	0.36.5—0.47.5	” valge	”	120.—160.—
		Tsinkplekk	”	63.00—75.—
		Masinaõli, ...	”	18 ¹ / ₂ —21.—
		” poola	”	18 ¹ / ₂ —21.—
		” ameerika	”	18 ¹ / ₂ —21.—
		Mootoriõli, ameerika	”	35.00—60.—
		Autoõli, poola	”	—
		” ameerika ja daani	”	42.00—105.—
		O/Ü. Eesti Kiviõli põlevkiviküt-		
		teõli, tsistern. fr. Tallinn	1000 kg	45.00—50.—
		Linaseemneõli	100 kg	69.00—71.—
		Värnits	”	70.00—72.—
		Tsilindriõli, Ameerika	”	29.00—43.—
		Nafta, Vene	”	10.00—11.—
		” Ameerika	”	10.00—10.50
		” Poola	”	10.00—10.50
		Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	”	11.50—12.50
		” Ameerika ” ” ”	”	11.50—12.50

Tendents: nõrk.

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
Lina, ristna R	96	95
hoffsdreiband HD	87	86
dreiband D	78	77
ordinäärdreiband OD	67	66
liivi ordinäärdreiband LOD	56	55
takupraak H	44	43

	Kroonid
Bensiin, Eesti, riigi põlevkivi-tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, pr. I.	—26
O/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“, tsistern. fr. Tall., ühesteedemaks.	—29
Bensiin, I s. välisbensiin . . . 100 kg	40.—
Piirit., puh., eksp. (ekskl. v.) fob. Tall. h/1	32.00—34.00
Pesusooda, kodumaa . . . . . 100 kg	8.25—8.75
Seebikivi . . . . . ”	26.—28.—
Värvid, nigros., vees sulav, välim. 1 kg.	6.—
„ tsinkvalge, välim. . . . . ”	0.40—0.44
„ tinavalge. . . . . ”	0.75—0.80
„ ooker, ... ”	0.19—0.30
Väetisained: Superfosfaat . . . 100 kg	4.65—5.05
Superfosfaat 22—23% . . . . . ”	4.15
Kaalisool . . . . . ”	10.55
Lubisalpeeter . . . . . ”	13.75
Lubjaammonsalpeeter . . . . . ”	16.—
Väävelhapu ammoniaak 30% . . . ”	14.—
Fosforiit, eesti 25—27% . . . . . ”	3.15
Nitrofoska . . . . . ”	21.15
Paber, rotatsiooni . . . . . 100 kg.	23.20
Tsement,	
Portland, Kunda, pütt 170 kg fr. Rakvere	6.45
paberkottides . . . . . ”	5.95
Kriit, toores . . . . . 100 kg.	4.15—4.40
„ pestud . . . . . ”	4.15—4.40
Kivitorv . . . . . ”	14.00—24.00
„ Riigi põlevkivitööst. . . . . ”	9.25
Puutorv . . . . . ”	15.00—16.00
Lubi . . . . . ”	2.55—3.—
Kips tükides, fr. vagun Irboska 1000 kg.	—
„ jahvatatud „ „ „	15.—
„ krohvimise fr. Tallinn „ „ „	32.00
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	—
Silikaat, Is., fr. vabrik . . . . . ”	36.00—37.00
Tulitikud, originaalkast . . (5000 toosi)	126.—
Tallanahk, eesti nahast . . . 1 kg.	2.30—2.60
Tallanahk, Ameerika, I s. . . . . ”	2.40—2.60
Metsamaterjalide hinnad fr. laduplats Tallinn.	
Palgid: kuusk ja mänd . . thm. kr.	13.00—14.—
Pakud, kuuse . . . . . thm. ”	—
„ kase . . . . . thm. ”	14.00—24.—
„ lepp, I sort . . . . . ”	32.—
„ „ II sort . . . . . ”	20.—
„ haab I „ . . . . . ”	35.—
„ „ II „ . . . . . ”	25.—
Saetud materjal, plangud + 25% laudu	—
„ kuusk u/s . . . . . ”	31.—
„ „ IV sort. . . . . ”	26.50
„ mänd u/s . . . . . ”	32.—
„ „ IV s . . . . . ”	27.50
Kastilauad . . . . . ”	45.00—47.00
Krohviliistud . . . . . ”	25.00—31.00
Paberipuu . . . . . r.-m.	6.—
Toepuu . . . . . ”	4.50
Tendents: kindel.	
Lambavill. 15. VIII 36.	
I sort . . . . . 1 kg Kr.	3.55
II „ . . . . . ”	2.80
III „ . . . . . ”	2.05

Puuvill. Liverpooli börs.

American Fully Middling inglise nael (lbs) eest ingl. pennides (d) loko. 6.95, okt. 6.69, de's. 6.66, jaan. 6.66, märts 6.64, mai 6.59, juuli 6.53

Kartulid — Tendents: kindel.

Seemnekartul . . . . . Kr. 3.60—4.60
Tärklisevabrikutes „ 1.80—2.20 ehk 10 s. tärklise %
Piiritusevabrik. . . . . 2.00—2.20

Või. — Tendents: 5. X 36.

I s. 1 kg kr. 1.48, mis on tulnud sisse 28. IX—4. X s. a.

Peekonsigade nädalahinnad Tallinnas 2. X 1936. a. Peekonsigade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72kg	0.88	0.83	0.77	—
55,5—59 „	0.88	0.79	0.73	—
72,5—75 „				
50—54,5 „	0.79	0.75	0.72	—
75,5—80 „				

Kanamunad. Tendents: siseturumunadel rahulik, ekspordmunadel rahulik.

Kanamunade hinna noteerimise komisjon noteeris 2. X 1936. a. järgmised kanamunade hinnad: 1 kg ekspordmune, hind franko kogumispunkt — koos juuremaksuga hinnad franko kogumispunkt Kr. 0.95 kg., mis vastab:

50 gr. raskuste munade juures Kr. 0.47 kümme	
55 „ „ „ „ „ „	0.51
60 „ „ „ „ „ „	0.56

1 kg siseturu mune Kr. —, mis vastab:

40—50 gr. raskuste munade juures Kr. 0.30 kümme üle 50 „ „ „ „ „ „ 0.35

Piim. Noteerimise komisjon noteeris 5. X 1936. a. talupidajate poolt müüdava piima hinnaks Tallinnas ühe liitri eest:

I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües . . . . . 10 senti ltr.

I valiku rõõskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües . . . . . 9—10 „ „

II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes kauplustele müües . . . . . 9 „ „

II valiku rõõskpiim lahtistes nõudes piimatööstustele müües . . . . . 8 „ „

Aiasaadused. Aiasaaduste hindade noteerimise komisjoni koosolekul 9. X 1936. a. noteeriti:

Sibulad, ekspordikõlvulised, fr. kogumisp. 15 s. kg Tendents: vaikne.

Sigurid, „ „ „ „ 14—15 s. kg Tendents: elavam.

Õunad, sügissordid . . . . . 30 snt. kg.

„ talvesordid . . . . . 33—35 „ „ Tendents: väga kindel.

Jõhvikad . . . . . 17 s. kg Tendents: elav.

Lina	Pra h i d.
Tallinn — Stettin . . . . . 1000 kg.	sh 26/—
„ — Gent . . . . . ”	27/6
„ — Dundee . . . . . ”	37/6

Puumaterjalid.	Standard
Tallinn— London . . . . . ”	sh 30/— n.
„ — Hull . . . . . ”	36/— gr.

„ — Southampton . . . . . ”	40/—
„ — Manchester . . . . . ”	28/—
„ — Grangemouth . . . . . ”	42/6
„ — Belfast . . . . . ”	29/6
„ — Dundee . . . . . ”	33/6
„ — Antwerpen . . . . . ”	33/6
„ — Gent . . . . . ”	31/—
„ — Rotterdam . . . . . ”	34/—
„ — Amsterdam . . . . . ”	

Segakaup.

Tallinn — Stettin . . . . . 1000 kg rmk.	18.00—30.—
„ — London . . . . . 1016 kg sh	17.00—40.—
„ — Stokholm . . . . . 1000 kg rkr.	11.00—30.—
„ — Stettin, või, ... tšinn rmk.	1.50
„ — London . . . . . sh.	2/6

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 30. IX 1936. a.

Väärtpaberid	Nomin- väärt	Viimane divid.	Teatud	Osjad	Müüjad	Kroonides	
1927. a. 7% E. v. välislaen (dollarites)	1000	—	—	3600	3700		
1927. a. 7% välislaen	100	—	—	1750	1800		
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C. (55 a.) 2.66% Majandusmin. rahandus- osakonna pantkirjad:	100	—	—	67	69		
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	61	—		
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	63	—		
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	62	—		
Pikalaenu Panga:							
pantlehed (20 a.) 6%	1000	—	—	1000	—		
võlak. (20 a.) 5%	5000	—	—	5000	—		
" (5 a.) 5%	5000	—	—	5000	—		
" (5 a.) 4½%	5000	—	—	5000	—		
" (5 a.) 4%	5000	—	—	5000	—		
Asunduskapit 4% võlakirj.	100	—	—	90	—		
6% Eesti Hüpooteegi Panga pantlehed	100	—	—	90	91		
5% Eesti Maakrediitseltsi pantlehed	100	—	96	96	97		
5% Tall. Immoilpanga pantlehed rbl.	100	—	—	3.—	3.25		
4½% Eesti Maapanga pantlehed (7 s.)	100	—	—	—	—		
Aktsiad:							
Eesti Panga aktsiad	50	8%	—	63	66		
Krediit Pank	50	5%	—	—	—		
Pärnu Krediit Pank	50	3%	—	—	—		
Tartu Tööstuse Pank, a/s	50	3%	—	—	—		
Balti Puuvilla Ketr. ja Kud. Vabr. A/S.	50	3%	—	—	—		
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s, end. „Volta“	50	8%	—	—	—		
„Eesti Union“ kindl. a/s	50	6%	—	—	—		
„Ephag“ Eestim. rohu- ja apteegikaub ühing	100	6%	—	—	—		
Eestimaa trüükikoda a/s.	50	—	—	—	—		
„Ilmarine“ a/s.	100	—	—	—	—		
„Fr. Krull“ a/s.	50	—	—	—	—		
„Hansa“ kindl. a/s.	50	16%	—	—	—		
„Kinnisvara“ a/üh.	50	—	—	—	—		
„Kütte Jõud“ a/s.	100	—	—	—	—		
„Majaomanik“ kinnisvare kasut. o/ü.	50	—	—	—	—		
„Massoprodukt“ a/s.	50	—	—	—	—		
„Mootor“ o/ü.	50	6%	—	—	—		
Narva Kirjastusühisus	50	—	—	—	—		
Piirituse puhastamise vabrikute o/üh.	500	3%	—	—	—		
„Polaris“ Eesti kindlustuse a/s.	50	12%	—	—	—		
„Port-Kunda“ a/s.	50	4%	—	—	—		
Põhja kindlustuse a/s.	50	8%	—	—	—		
Saku õlletehas a/s.	50	—	—	—	—		
C. Siegel a/s	50	6%	—	—	—		
Sindi Tekstiilvabrikute Üh.	50	—	—	—	—		
Türi Paberi- ja Puupapivabrik a/s.	50	—	—	—	—		
„Ühiselu“ a/s.	50	—	—	—	—		
O/ü. „Tarlon“	50	—	—	—	—		
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufakt. o/ü.	5000	1½%	—	—	—		

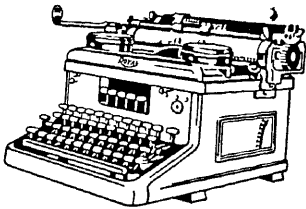
Tallinna fondibörsi kursisedel.

		6. X 1936	7. X 1936	8. X 1936	9. X 1936	10. X 1936	12. X 1936
New York dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.66	3.68	3.69	3.68	3.68	3.67
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11
Berliin (clearing) 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	135.—	135.—	135.—	135.—	135.—	135.—
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95
Pariis 100 prants. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	17.00	17.00	17.15	17.10	17.10	17.10
Amsterd. 100 florriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	192.05	192.05	195.50	195.50	195.15	195.65
Riia (clearing) 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	83.90	84.40	84.50	84.50	84.45	84.45
Brüssel 100 belgat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	61.40	61.65	61.80	61.80	61.65	61.65
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	19.30	19.30	19.30	19.25	19.25
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	68.10	—	—	—	—	—
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	67.80	68.60	69.10	68.40	69.60	69.10
Kaunas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	60.35	61.00	61.00	61.45	61.45	61.45
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	67.80	68.60	69.10	68.40	69.60	69.10
Madrid	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—

ROYAL

Priima
kirjutusmasin

kiireim, kergeim ja vastupidavam

Vennad

Loun & Schitikov,

Tallinn, Niguliste 18, tel. 434-37

Rooisi **STERN ja STERN**

*Oktood-Super, kvaliteet-raadioaparaadid.
Erii hea kõlaga. Parima eraldusvõimega.
Parimatest üksikosadest valmistatud.*

Tüüp V 69 3 lainepiirkonnaga

Tüüp V 70 3 lainepiirkonnaga ja
optilise häälestamisega

Tüüp V 72 3 lainepiirkonnaga, optilise
häälestamisega ja elektrilise
grammofoniga.

AINUESINDAJA:

LINKE ja MARTINSON

Tallinn, Dene 1. 11. Telefonid **432-86.**
432-58.